

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Ira.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

ritatem. Tristatur enim de eo, de quo debet gaudere, secundum Caieta. ibi in summa. Qui autem tristatur de bono alterius, propter aliquam conditionem adiunctam, ut puta propter damnum inde sequens, aut quia caret ipse tali bono, vel quia quod habet, indignè habet, non est invidus, secundum Thom. secunda secundæ. quæst. 36. ar. 2. Si autem invidia sit de re parua, aut in primis motibus, erit peccatum veniale, secundum Thom. ibi. a. 3. & vitium capitale secundum eundem ibi. artic. 4. ex quo oriuntur, odium, suffurratio, detractatio, exultatio in aduersis proximi, & afflictio in prosperis, secundum Grægo. 31. mort. libr. Est & quedam invidia fraternæ gratiæ, secundum quod quis tristatur de augmento gratiæ Dei, seu participatione eius, & ponitur peccatum in spiritum sanctum: quia per hanc invidiam, homo quodammodo inuidere videntur spiritui sancto, quia in suis operibus glorificatur, & secundum Tho. vbi supra, ponitur inter grauissima peccata. Licet letari quandoq; de ruina malorum, & dolere de eorum prosperitate, ne bonis nocere queant: ut testatur Grego.

INVOCATIO.

INVOCARE dæmones ut ferant nobis auxilium: vel ut ab eis habeamus aliquid, quod à solo Deo expectandum est, ut prædicere futura, contingentia, & huiusmodi, peccatum mortale est. Thom. 2. sen. dist. 7. q. 3. Nullam enim amicitiam cum ipsis, sine mortali habere possumus, cum sint sempiterni hostes Dei, & nostri, Hinc est, quod vti locutione, opere, seruitio dæmonis, mortale est: si cum inuocatione, reuerentia, vel pacto tam implicito, quam explicito fiat, & maxime propter malum finem: hoc enim repugnat præcepto diuino. His autem cessantibus, si dæmon spontè occurrat, quandoque licet inquirere sine mortali, si inquiretur non tanquam à socio, sed tanquam ab hoste, vel expulsio: ut fit in exorcismis, cum arreptitijs vel impulsivè: ut faciunt sancti, præci-

piendo eis in virtute Dei: quia hoc non est amicitiam facere cum eis, nec habere familiaritatem, sed magis hostem cogere. Si autem huiusmodi quarantur à dæmone, tanquam à socio, quum eis societas sit perniciofa, mortale est: ut diximus. Si autem quis ex leuitate, vel curiositate quarat, nolens tamen ex hoc amicitiam Dei perdere, nec eum dæmone amicitiam facere, excusatur à mortali propter imperfectionem actus: magis autem quando fit hoc propter aliorum vtilitatem, vel honorem Dei, licet ex Thom. secunda secundæ. quæstio. 61. artic. 4. supra, locantatio. §. 2. Neque dæmoni credendum est, cum mendax sit.

I R A.

IR A, appetitus vindictæ dicitur, ex passione naturali proveniens: secundum Thom. prima secundæ. quæstio. 46. & quia vindicta potest iuste appeti, & infligi: ut si pater contra filij delictum irascatur, illumque secundum debitum modum puniat, peccatum non est: maxime mortale. Si autem quis appetat vindictam iniuste secundum se, ut scilicet quis occidatur, etiam quod mortem non meruerit: vel si meruit, appetit illum puniri, non à iudice, sed ab homine priuato, non habente autoritatem occidendi, vel appetit puniri à iudice merentem puniri, non pro iustitia, sed ut animo suo malo satisficiat, & sic in his casibus mortale est: quia contra charitatem proximi notabiliter, & iusticiam agit. Item si quis ex vehementia iræ excidat à dilectione Dei vel proximi, ut quando quis vehementer irascitur contra Deum, vel quando ex ira nimia proximus scandalizatur, vel quando ex ira cadit in odium, ut trabem faciat ex festuca: in his mortale est. Propter tamen imperfectionem actus vel in primis motibus ante deliberatum consensum, erit veniale: ut si quis trahat puerum per capillos, vel appetat vindictam de parua re. Potest etiam esse mortale ex interiori motu animi: ut quando quis ita accenditur ex furore iræ, ut ratio succumbat, & hoc

aduertit, & non refranat, vel ex motu exteriori, quando aliquid adiungitur contra Deum, vel proximum: vt blasphemia contra Deum, vel sanctos, aut opprobrium, vel huiusmodi contra proximum, quod sit notabile, etiã mortale est.

² Ex hoc vitio sex filix oriuntur, videlicet, Rixa, tumor mentis, cõtumelia, blasphemia, clamor, indignatio, quæ quidẽ sunt mortalia, vel venialia peccata, iuxta determinationem factam. Et quia multa peccata ex hoc oriuntur, ideò dicitur vitium capitale. Tres ita gradus in euangelio ponuntur, scilicet irasci fratri suo interiori in animo, dicere racha, quod significat iram per exteriora, & dicere fatue, quod notat iræ affectum.

IRONIA.

IRONIA est mendacium in verbis vel factis consistens: vt si quis minus dicit quàm se existimat. Sicut cū quis asserit de se aliquid vile, quod tamen in se non recognoscit, aut negat aliquid magnum, quod tamẽ existimat se habere. Et semper est peccatũ: secundum Aug. lib. de verbis Domini. 2. 2. q. 2. c. cū humilitatis causa. Concord. Thom. secunda secundæ. q. 113. a. 1. Hoc vitium iactantiæ opponitur, quod aliquando mortale est secundum circumstantiam: vt quando ordinatur ad notabiliter decipiendum, sicut mendacium, vel ratione finis. In pluribus tamen est veniale peccatum: quia non est multum proximum perniciosum, neq; Deum multum inhonorans, nec charitatem tollens.

IRREGVLARITAS.

IRREGVLARITAS secundum Specul. est nota, seu impedimẽtum canonicum, ex facto, siue de facto proueniens, quo quis ad ecclesiasticos ordines promoueri, & iam promotus in eis ministrare prohibetur. arg. de temporib. ordin. capitul. fin. Vnde plus est: quàm suspensio; quia non solum importat inhabilitatem ad executionem: vt suspensio, sed etiam inhabilitatem ad ordines. Tribus modis in genere contrahitur, vel ex delicto, vel ex

defectu corporis, vel ex defectu sacramenti: de quibus loquuntur Doctor. in capit. nisi cum. de renuntiatio. Sed in specie in casibus tribus & viginti incurritur. Nunquã tamẽ incurritur, nisi secundum illos modos, qui expressi sunt in iur. c. is qui. de senten. excom. quoniam iuris positiuĩ pœna dicitur: secundum Innocen.

¹ PRIMVS modus, quo incurritur, est per homicidium, vel mutilationẽ, quando quis actualiter occidit, vel mutilat, vel operatur aliquid, quod sit horum causa, etiam quod sit absq; peccato: secundum Tho. secunda secundæ. quæstio. 64. a. 7. ad. 3. & quò ad obseruantiam modernam, est de iure positiuo: secundum Innoc. & Host. in cap. omnis. 17. quæst. 4. Et si adit voluntas occidendi vel mutilandi, & fiat opus ad hoc vt sequatur, non tamen sequitur: non propter hoc talis pœna irregularitatis incurritur. Similiter cū quis permittit aliquem occidi, cū possit adiuuare, non incurrit secundum veram opinionem: quia hæc non sunt in iure expressa: & non incurritur nisi secundum, quod expressum est in d. capit. is qui.

² AD discernendam meliùs veritatem. ponit Sanct. Thom. secunda secundæ. supra. a. 8. tres regulas, quarum prima est hæc. Dans operam rei licitæ, & adhibens diligentiam quam debet, & non excedens, nec habens voluntatem occidendi, vel mutilandi, non sit irregularis propter sequens homicidium. c. dilectus. de homi. vol. & c. ex literis.

³ SECUNDA regula. Dans operam rei licitæ, & non adhibens diligentiam, quã debet, vel existens in culpa, etiam leui, non autem leuissima: vt infrã. f. 6. & 12. fit irregularis per homicidium sequens: vel mutilationem. c. presbyterum. eod. tit.

⁴ TERTIA regula. Dans operam rei illicitæ, quantumcumque adhibeat diligentiam, fit irregularis per sequens homicidium, vel mutilationem. c. tu scipimus. eod. titu. His regulis multos casus solues.